

İZAHA DAVET MÜESSESESİ

Ağustos-2019

Sunumun Amacı, Kapsamı ile Süresi

- Bu sunumda, katılımcıların İzaha Davet Müessesesine ilişkin bilgilerinin tazelenmesi ve İzaha Davet Müessesesinin uygulamasına ilişkin muhtemel tereddütlerin giderilmesi amaçlanmıştır.
- Bu anlamda sunumun kapsamı, izaha davet müessesesinin :
  - ✓ Tanımı,
  - ✓ Kapsamına giren konular,
  - ✓ Uygulanabilmesi için gerekli koşullar,
  - ✓ Uygulanışı ve uygulamaya ilişkin süreler
  - ✓ Uygulamanın muhtemel sonuçları

Olarak belirlenmiş olup sunumun yaklaşık olarak 45 dakika sürmesi planlanmıştır.

Başlangıç

İzaha Davet Müessesesi 6728 sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 09 Ağustos 2016 tarihinde yürürlüğe giren 22. maddesi ile 213 sayılı VUK'un 370.maddesi değiştirilmiş ve vergi mevzuatına 'İzaha Davet' adı altında yeni bir uygulama ilave edilmiştir.

Anılan madde ile izaha davet müessesesinin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır. Bakanlığımız da bu yetkisini kullanarak izaha davet müessesesinin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları 01 Eylül 2017 tarihinde yürürlüğe giren 482 Seri Nolu VUK Genel Tebliği ile belirlemiştir.

İzaha Davetin Tanımı

213 Sayılı VUK'un 370. maddesinde yer alan düzenlemeden hareketle **İzaha Davetin Tanımı**: Mükelleflere, verginin ziyaa uğradığına delalet eden emareler bulunduğu dair yetkili merciler tarafından yapılmış ön tespitlere ilişkin olarak haklı imoldukları hususları ortaya koyarak ya da konu hakkında gerekli düzeltmeleri yaparak haklarında vergi incelemesi yapılmaması ya da vergi matrahlarının takdir komisyonuna sevk edilmemesi kanı tanıyan bir uygulamadır.

Ancak anılan maddede belirtilen koşulların varlığı halinde vergi idaresinin izaha davet yoluna gidebileceğini hüküm altına almış olup bu konuda idareye herhangi bir zorunluluk bulunmamaktadır. Diğer bir anlatımla belirtilen koşulların varlığı halinde vergi idaresi isterse izaha davet yerine vergi incelemesi ya da takdir komisyonuna sevk yollarına gidebilecektir.

İzaha Davet Müessesesinin Uygulanabilmesi İçin Gerekli Koşullar

İzaha Davet müessesesinin işletilebilmesi için:

- Vergi ziyana delalet eden emarelerin bulunması,
  - Yetkili mercilerce ön tespit yapılmış olması, (Ön tespitin, verginin 213 Sayılı VUK'un 359.maddesinde sayılan kaçakçılık fiilleriyle ziyaa uğratılmış olabileceğine ilişkin olması halinde izaha davet müessesesi uygulanamaz.)
    - ✓ Sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge kullanma fiilinin işlenmiş olabileceğine dair vergi inceleme yetkisini haiz kişilerce düzenlenen raporlara istinaden yapılan ön tespitlerde, kullanılan sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge tutarının; her bir belge itibarıyla (01.01.2019 tarihinden itibaren geçerli olan tutar) 70.000 TL'yi geçmemesi ve mükellefin ilgili yıldaki toplam mal ve hizmet alışlarının %5'ini aşmaması,
  - İzaha davet tarihinden önce;
    - ✓ Konu hakkında vergi incelemesine başlanılmamış olması,
    - ✓ Konu hakkında takdir komisyonuna sevk işlemi yapılmamış olması,
    - ✓ Konu hakkında ihbarda bulunulmamış olması,
  - Vergi ziyasının sebebinin Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca belirlenen konulardan birisi olması,
- Gerekmektedir.

Ön Tespit

Ön tespit, vergi kanunlarının verdiği yetki kapsamında vergi incelemesi yapmaya ve/veya mükellefler veya mükelleflerle muamelede bulunan diğer gerçek ve tüzel kişilerden bilgi toplamaya yetkili kılınanlar tarafından doğrudan veya dolaylı olarak elde edilen bilgi, bulgu veya verilerin İzah Değerlendirme Komisyonuna intikal ettirilmesi neticesinde, mezkûr komisyon tarafından verginin ziyaa uğramış olabileceği ve mükellefin izaha davet edilebileceği yönünde yapılan tespiti ifade eder.

Ön Tespiti Yapacak Mercii

Yetkili merci, madde kapsamında izaha daveti yapacak ve kendisine yapılan izahı değerlendirmeye tabi tutarak izahın konusu ile ilgili nihai karar verecek olan Gelir İdaresi Başkanlığı veya Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı bünyesinde kurulan komisyonu (İzah Değerlendirme Komisyonu) ifade eder.

İzah Değerlendirme Komisyonlarının Oluşumu

- Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı bünyesinde:
  - Grup Başkanlıklarında: Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı tarafından biri komisyon başkanı olarak belirlenecek üç vergi müfettişinden oluşur.
- Gelir İdaresi Başkanlığı bünyesinde:
  - Vergi Dairesi Başkanlıklarında: Vergi dairesi başkanı veya grup müdürü başkanlığında vergi dairesi müdürleri ve/veya müdürlerden olmak üzere toplam üç kişiden oluşur.
  - Defterdarlıklarda: Defterdar veya defterdar yardımcısı başkanlığında gelir müdürü ve vergi dairesi müdüründen olmak üzere toplam üç kişiden oluşur.

NOT: Vergi Dairesi Başkanlıkları ile Vergi Denetim Kurulu Grup Başkanlıkları bünyesinde birden fazla komisyon kurulabilir.

İzaha Değerlendirme Komisyonunun Görev ve Yetkileri

- Kendisine intikal ettirilen bilgi, bulgu veya verilerden hareketle verginin ziyaa uğramış olabileceğine ilişkin, maddede belirtilen ön tespiti yapar.
- İzaha davet yazısını, tebliğ edilmek üzere, haklarında ön tespit yapılanlara gönderir.
- Kendisine yapılacak izahları değerlendirip sonuçlandırır.

İzaha Davet Kapsamına Giren Konular

- 213 Sayılı VUK'un 370 maddesi ile ön tespitin niteliğini, izaha davetin şeklini ve kapsamını, daveti yapacak ve yapılan izahı değerlendirecek mercii, davet yapılacakları, yapılan izahta kullanılacak bilgi ve belgeler ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır
- Bakanlığımız da bu yetkisini kullanarak İzahate Davetin kapsamına giren konuları 482 Seri Nolu VUK Genel Tebliği ile 16 başlık halinde belirlemiştir.

1. BA-BS Bildirim Formlarında Yer Alan Bilgilerin Analizi Sonucunda Mükelleflerin İzaha Davet Edilmesi

Bakanlığımız tarafından belirlenen hadler çerçevesinde yapılan her türlü mal ve/veya hizmet alış ve satışları BA-BS bildirim formlarından hareketle yapılan çapraz kontroller neticesinde, vergiyi ziyaa uğratmış olabileceğine dair haklarında ön tespit bulunan mükellefler izaha davet edilir.

2. Kredi Kartı Satış Bilgileri ile Katma Değer Vergisi (KDV) Beyannamelerinin Karşılaştırılması Sonucunda Mükelleflerin İzaha Davet Edilmesi

Banka ve benzeri finans kurumlarından alınan bilgilere göre, kredi kartı satış cihazı (sanal pos, kredi kartı, banka kartı-debit ve imprinter cihazı gibi) kullanan mükelleflerin, yaptıkları satış tutarları ile KDV beyannamelerinin karşılaştırılması sonucunda, satış tutarlarının düşük beyan edilmesi suretiyle verginin ziyaa uğratılmış olabileceğine dair haklarında ön tespit bulunan mükellefler izaha davet edilir.

3. Yıllık Beyannameler ile Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamelerinin Karşılaştırılması Sonucunda Mükelleflerin İzaha Davet Edilmesi

31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinde, ödemelerini (avans olarak ödenenler dâhil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecbur olanlar ile hangi ödemelerin tevkifata tabi olduğu sayılmıştır.

Serbest meslek kazancı, ücret, gayrimenkul sermaye iradı gibi tevkifata tabi gelir elde edenler tarafından verilen yıllık gelir vergisi beyannameleri ile bu gelirler üzerinden tevkifat yapanların verdikleri muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinin karşılaştırılması sonucu verginin ziyaa uğratılmış olabileceğine dair haklarında ön tespit bulunanlar izaha davet edilir.

4. Çeşitli Kurum ve Kuruluşlardan Elde Edilen Bilgiler ile Asgari Ücret Tarifelerinin Karşılaştırılması Sonucunda Mükelleflerin İzaha Davet Edilmesi

Çeşitli kurum ve kuruluşlardan elde edilen bilgilerle 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 164 ve 168 inci maddeleri ile 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununun 46 ncı maddesi kapsamında belirlenen asgari ücret tarifelerinin karşılaştırılması sonucunda, serbest meslek kazancını ve hesaplanması gereken KDV'yi ilgili dönem beyannamelerinde beyan etmediği veya eksik beyan ettiği yönünde haklarında ön tespit bulunan avukatlar ve 3568 sayılı Kanun kapsamındaki meslek mensupları izaha davet edilir.

5. Yıllık Gelir ve Kurumlar Vergisi Beyannameleri Üzerinde Yapılan İndirimleri, Kanuni Oranları Aşan Mükelleflerin İzaha Davet Edilmesi

Gelir Vergisi Kanununun 89 uncu maddesi ve 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesine göre, bağış ve yardımlar, eğitim ve sağlık harcamaları ile girişim sermayesi fonu olarak ayrılan tutarlar beyanname üzerinde gösterilmek ve bu maddelerde belirtilen oranları aşmamak şartıyla beyan edilen gelirden veya kurum kazancından indirim konusu yapılabilmektedir. Bu kapsamda, belirtilen söz konusu oranlar üzerinde indirim yaptıklarına dair haklarında ön tespit bulunan mükellefler izaha davet edilir.

6. Dağıttığı Kâr Üzerinden Tevkifat Yapmadığı Tespit Edilenlerin İzaha Davet Edilmesi

Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendi ve Kurumlar Vergisi Kanununun 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrasına göre, tam mükellef kurumlar dağıtmış oldukları kârlar üzerinden vergi kesintisi yapmak ve bu kesinti tutarını vergi dairesine yatırmak zorundadır.

Bu kapsamda, Bakanlığımızca yapılan düzenlemeler uyarınca verilen kâr dağıtım tablosunda yer alan bilgiler ile diğer verilerin karşılaştırılması sonucunda, dağıtmış oldukları kârlar üzerinden vergi kesintisi yapmadıkları yönünde haklarında ön tespit bulunan mükellefler izaha davet edilir.

7. Geçmiş Yıl Zararlarının Mahsubu Yönünden Mükelleflerin İzaha Davet Edilmesi

- Gelir Vergisi Kanununun 88 inci maddesine göre gelirin toplanmasında gelir kaynaklarının bir kısmından hâsıl olan zararlar (80 inci maddede yazılı diğerkazanç ve iratlardan doğanlar hariç) diğerkaynakların kazanç ve iratlarına mahsup edilebilmekte, bu mahsup neticesinde kapatılmayan zarar kısmı, müteakip yılların gelirinden indirilebilmekte ve arka arkaya beş yıl içinde mahsup edilmeyen zarar bakiyesi müteakip yıllara devredilememektedir.
- Kurumlar Vergisi Kanununun 9 uncu maddesine göre geçmiş yılların beyannamelerinde yer alan zararlar, kurumlar vergisi beyannamesinde her yıla ilişkin tutarlar ayrı ayrı gösterilmek ve beş yıldan fazla nakledilmemek şartıyla kurumlar vergisi matrahının tespitinde indirim konusu yapılabilmektedir.

Yukarıda belirtilen şartlardan herhangi birisini ihlal etmek suretiyle geçmiş yıl zararlarını gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde indirim konusu yaptığı yönünde haklarında ön tespit bulunan mükellefler izaha davet edilir.

8. İştirak Kazançlarını İlgili Hesapta Göstermeyen Mükelleflerin İzaha Davet Edilmesi

Kurumlar Vergisi Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamına giren iştirak kazançlarının, Bakanlığımızca veya ilgili idarelerce yapılan düzenlemeler uyarınca tutulan muhasebe kayıtlarında iştiraklerden temettü gelirlerinin izlendiği hesaplarda gösterildikten sonra, beyannamede istisnalar arasında yer alması gerekmektedir.

Söz konusu hesaplarda, elde edilen iştirak kazançlarının yer almaması ya da bu hesapların hiç kullanılmaması hallerinde, bu kazançları beyanname üzerinde istisna olarak gösterdiğine dair haklarında ön tespit bulunan mükellefler izaha davet edilir.

9. Kurumlar Vergisi Kanununun 5/1-e Maddesindeki İstisna ile İlgili Olarak Mükelleflerin İzaha Davet Edilmesi

Kurumlar Vergisi Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan, taşınmaz ve iştirak hisseleri ile kurucu senetleri, intifa senetleri ve rüçhan hakları satış kazancı istisnasından faydalanan mükelleflerden; menkul kıymet ve taşınmaz ticareti ve kiralanması faaliyeti ile uğraşıldığı, istisnaya konu kazancın %75'lik kısmının özel fon hesabına alınmadığı veya beş yıllık süre içerisinde özel fon hesabından çekildiği ya da satışın yapıldığı yılı izleyen 5 yıl içinde şirketin tasfiye edildiği yönünde haklarında ön tespit bulunanlar izaha davet edilir.

10. Örtülü Sermaye Yönünden Mükelleflerin İzaha Davet Edilmesi

Kurumlar Vergisi Kanununun 12 nci maddesine göre kurumların, ortaklarından veya ortaklarla ilişkili olan kişilerden doğrudan veya dolaylı olarak temin ederek işletmede kullandıkları borçların, hesap dönemi içinde herhangi bir tarihte kurumun öz sermayesinin üç katını aşan kısmı, ilgili hesap dönemi için örtülü sermaye sayılmaktadır.

Ortaklara olan borçların toplamının, öz sermayenin üç katından fazla olduğu yönünde haklarında ön tespit bulunan mükellefler izaha davet edilir.

11. Ortaklardan Alacaklar İçin Hesaplanması Gereken Faizler Yönünden Mükelleflerin İzaha Davet Edilmesi

Bakanlığımızca yapılan düzenlemeler uyarınca verilen dönem sonu bilançosunda "Ortaklardan Alacaklar" hesabında bakiye bulunmakla birlikte aynı döneme ilişkin gelir tablosunda faiz geliri beyan etmediği yönünde haklarında n tespit bulunan mükellefler izaha davet edilir.

12. Ortaklık Hakları veya Hisselerini Elden Çıkardıkları Halde Beyanda Bulunmayan Limited Şirket Ortaklarının İzaha Davet Edilmesi

Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 80 inci maddesinin birinci fıkrasının (4) numaralı bendinde, ortaklık haklarının veya hisselerinin elden çıkarılmasından doğan kazançlar değer artışı kazancı olarak sayılmıştır.

Bu kapsamda, ortaklık hak ve hisselerini elden çıkardıkları halde gelir vergisi beyannamesi vermedikleri veya vermiş oldukları gelir vergisi beyannamesinde bu gelirleri beyan etmedikleri yönünde haklarında ön tespit bulunan limited şirket ortakları izaha davet edilir.

13. Gayrimenkul Alım/Satım Bedelinin Eksik Beyan Edilmiş Olabileceğine Dair Haklarında Tespit Bulunanların İzaha Davet Edilmesi

Gayrimenkul alım/satım işlemlerine ilişkin olarak, tapu daireleri, banka ve benzeri finans kurumları ile diğer kurum ve kuruluşlardan elde edilen bilgilerin karşılaştırılması sonucunda, alım/satım bedelinin eksik beyan edilmiş olabileceğine dair haklarında ön tespit bulunanlar izaha davet edilir.

14. Gayrimenkullere İlişkin Değer Artışı Kazançları Yönünden Mükelleflerin İzaha Davet Edilmesi

Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 80 inci maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinde, iktisap şekli ne olursa olsun (ivazsız olarak iktisap edilenler hariç) Kanunun 70 inci maddesinin birinci fıkrasının (1), (2), (4) ve (7) numaralı bentlerinde yazılı mal (gerçek usulde vergiye tâbi çiftçilerin ziraî istihsalde kullandıkları gayrimenkuller dahil) ve hakların, iktisap tarihinden başlayarak beş yıl içinde elden çıkarılmasından doğan kazançlar değer artışı kazancı olarak sayılmıştır. Öte yandan, aynı maddenin üçüncü fıkrasında, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılmasından sağlananlar hariç olmak üzere bir takvim yılında elde edilen değer artışı kazancının (01.01.2019 tarihinden itibaren geçerli tutar) 14.800,00 TL'sinin istisnaya tabi olduğu hükme bağlanmıştır.

Söz konusu (6) numaralı bende göre değer artışı kazancı olarak sayılanlardan tapuya tescil edilen gayrimenkullerin elden çıkarılmasından doğanlara ilişkin olarak, tapu dairelerinden elde edilen verilere göre, gayrimenkulleri iktisap tarihinden başlayarak beş yıl içinde elden çıkardıkları ve istisna haddinin üstünde kazanç elde ettikleri halde beyanname vermediklerine dair haklarında ön tespit bulunanlar izaha davet edilir.

15. Gayrimenkul Sermaye İratlarını Beyan Etmeyen veya Eksik/Hatalı Beyan Eden Mükelleflerin İzaha Davet Edilmesi

Banka, benzeri finans kurumları, Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü veya abonelerine elektrik, su, doğalgaz, internet hizmeti vb. mal ve hizmetleri teslim eden/sunan kurumlar ile diğer kurum ve kuruluşlardan alınan bilgilerin değerlendirilmesi neticesinde, kira geliri elde ettiği anlaşılabilir ile muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde yapılan tevkifat tutarına göre istisna ve beyan sınırı üzerinde kira geliri elde ettiği anlaşılabilirlerden gayrimenkul sermaye iratlarını beyan etmediklerine veya eksik/hatalı beyan ettiklerine dair haklarında ön tespit bulunanlar izaha davet edilir.

16. Sahte veya Muhteviyatı İtibarıyla Yanıltıcı Belge Kullanılması Durumunda Mükelleflerin İzaha Davet Edilmesi

Sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge kullanma fiilinin işlenmiş olabileceğine dair vergi inceleme yetkisini haiz kişilerce düzenlenen raporlara istinaden yapılan ön tespitlerde, kullanılan sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge tutarının; her bir belge itibarıyla (01.01.2019 tarihinden itibaren geçerli olan tutar) 70.000 TL'yi geçmemesi ve mükellefin ilgili yıldaki toplam mal ve hizmet alışlarının %5'ini aşmaması kaydıyla mükellefler izaha davet edilir.

Sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge kullanma fiilinin işlenmiş olabileceğine dair belge tutarının tespiti ile mal ve hizmet alış tutarının hesaplanmasında vergiler hariç tutarlar dikkate alınacaktır.

Sahte veya Muhteviyatı İtibarıyla Yanıltıcı Belge Kullanılması Durumu Örnek Olay-1

Örnek : 2018 yılında KDV hariç toplamları 65.000,00 TL tutarında olan 3 adet sahte belge kullandığı hakkında ön tespit yapılan X Ltd. Şti.'nin 2018 yılı toplam alışları tutarı KDV Hariç 2.000.000,00 TL'dir. Kullanılan sahte belge tutarları KDV hariç 70.000,00 TL'lik haddin altında kaldığı ve yine söz konusu sahte belge kullanım tutarları toplam alışları tutarının %5'ine tekabül eden KDV Hariç 100.000,00 TL'nin altında kaldığı için mükellefin izaha davet kapsamında değerlendirilmesi mümkündür.

Sahte veya Muhteviyatı İtibarıyla Yanıltıcı Belge Kullanılması Durumu Örnek Olay-2

Örnek : 2018 yılında biri KDV hariç 25.000,00 TL diğeri KDV Hariç 85.000,00 TL tutarında 2 adet sahte belge kullandığı hakkında ön tespit yapılan X Ltd. Şti.'nin 2018 yılı toplam alışları tutarı KDV Hariç 5.000.000,00 TL'dir.

Kullanılan sahte belge tutarları toplamı olan 110.000,00 TL ilgili mükellefin alışları toplamının %5'i olan 250.000,00 TL'nin altında kalmış olsa da kullanılan sahte belgelerden biri 70.000,00 TL'lik haddi aştığı için mükellefin izaha davet kapsamında değerlendirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Sahte veya Muhteviyatı İtibarıyla Yanıltıcı Belge Kullanılması Durumu Örnek Olay-3

Örnek : 2018 yılında KDV hariç toplamları 25.000,00 TL tutarında olan 3 adet sahte belge kullandığı hakkında ön tespit yapılan X Ltd. Şti.'nin 2018 yılı toplam alışları tutarı KDV Hariç 100.000,00 TL'dir.

Kullanılan sahte belge tutarları KDV hariç 70.000,00 TL'lik haddin altında kaldığı ve yine söz konusu sahte belge kullanım tutarları toplam alışları tutarının %5'ine tekabül eden 5.000,00 TL'yi aştığı için mükellefin izaha davet kapsamında değerlendirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

İzaha Davet Müessesesinin İşleyişi

- İzaha Davete ilişkin gerekli koşulların sağlanması üzerine vergi idaresi ilgili mükellefe konuya ilişkin ön tespiti de içeren bir izaha davet yazısı tebliğ ederek süreç işlemeye başlar.
- İzaha davet yazısı tebliğ edilen mükelleflere gerekli izahatte bulunmak ve/veya gerekli düzeltmeleri yapmak üzere 15 günlük süre tanınmıştır. Bu 15 günlük süre içerisinde gerekli izahatın yapılması gerekmektedir.
  - ✓ Mükellef tarafından yapılan izahatın İzahat Komisyonuna intikalinden itibaren 10 gün içerisinde izahat hakkında değerlendirme yapılacak ve izahata ilişkin değerlendirmenin neticesi İzahat Komisyonu tarafından mükellefe bir yazı ile bildirilecektir.
- İzahatın vergi ziyanına sebebiyet veriyor olması halinde izahat tarihinden itibaren 15 gün içerisinde gerekli düzeltmeler yapılır.

NOT: İzaha davet yazısı tebliğ edilen mükellefler, davet konusu tespitle sınırlı olmak üzere 213 sayılı VUK'n 371. maddesinde belirtilen pişmanlık hükümlerinden faydalanamazlar

İzaha Davet Müessesesinin İşleyişi-1

İzaha Davet Müessesesinin İşleyişi-2

İzaha Davet Müessesesinde Süreler

İzahatın Yapılmış Sayılacağı Tarih

- **Yazılı izah,**
  - Elden verilmişse bu tarihte,
  - Postayla taahhütlü veya acele posta servisi ile gönderilmişse zarfın üzerindeki damga tarihinde,
  - Postayla adi olarak veya özel dağıtım şirketleri aracılığıyla (kargo) gönderilmişse izaha davet yazısının gönderen merciin kayıtlarına girdiği tarihte verilmiş sayılır.
- **Sözlü izah,** izahı yapan ile komisyon tarafından imzalanacak bir tutanakla tespit olunur, bu durumda izah tarihi olarak tutanağın düzenlendiği tarih esas alınır.

İzahatta Bulunmanın Sonuçları

İzahatta Bulunmanın Sonuçlarını iki ana başlıkta incelemek mümkündür.

- İzahın yeterli bulunması yani **İzahat neticesinde vergi ziyana sebebiyet verilmediğinin anlaşılması,**
- İzahın yetersiz bulunması yani **İzahat neticesinde vergi ziyana sebebiyet verildiğinin anlaşılması.**

İzahat neticesinde vergi ziyana sebebiyet verilmediğinin anlaşılmasının sonuçları

- Mükellef tarafından yapılan izah sonucu vergi ziyana sebebiyet verilmediğinin anlaşılması halinde, söz konusu tespitle ilgili olarak vergi incelemesi ya da takdire sevk işlemi yapılmayacaktır.
- Yapılan izahata ilişkin değerlendirmenin neticesi İzahat Komisyonu tarafından mükellefe bir yazı ile bildirilecektir.

İzahat neticesinde vergi ziyana sebebiyet verildiğinin anlaşılmasının sonuçları

- İzahat sonucu vergi ziyana sebebiyet verildiğinin anlaşılması halinde izahatı bulunulan tarihten itibaren 15 gün içerisinde:
  - ✓ Hiç verilmemiş olan vergi beyannamelerinin verilmesi veya
  - ✓ Eksik veya yanlış yapılan vergi beyanının tamamlanması veya düzeltilmesi
- ve
- ✓ Ödeme süresi geçmiş bulunan vergilerin, ödemenin geciktiği her ay ve kesri için hesaplanacak izah zammı ile birlikte aynı sürede ödenmesi gerekmektedir.

Bu durumda vergi ziyaı cezası, ziyaa uğratılan vergi üzerinden %20 oranında kesilir.

- Yapılan izahata ilişkin değerlendirmenin neticesi İzahat Komisyonu tarafından mükellefe bir yazı ile bildirilecektir.

ÖNEMLİ : Mevcut yasal düzenlemelere göre İzahat Komisyonunca izahatın değerlendirmesine ilişkin olarak gönderilecek olan yazıların tebliğinin yukarıda belirtilen 15 günlük süreye etkisi yoktur. Dolayısıyla eğer vergi ziyana sebebiyet verilmiş ise izahatı bulunulan tarihi takip eden 15 gün içinde mutlaka gerekli düzeltme ve tamamlama işlemlerinin yapılması gerekmektedir. Aksi takdirde izahat müessesesinden faydalanılması mümkün bulunmamaktadır.

Sahte veya Muhteviyatı İtibarıyla Yanıltıcı Belge Kullanılması Durumuna İlişkin Örnek İzahlar

Sahte veya Muhteviyatı İtibarıyla Yanıltıcı Belge Kullanılması nedeniyle izaha davet edilen mükelleflerin izahları arasında en çok karşılaşılan ve kabul edilebilir ya da kabul edilemez nitelikte olanları slaytın devamında örnekleri ile birlikte belirtilmiştir.

Sahte Belge Kullanımına Yönelik Kabul Edilebilir Nitelikteki Örnek İzah - 1

- İzaha davet yazısına konu edilen Sahte veya Muhteviyatı İtibarıyla Yanıltıcı Belgelerde yer alan katma değer vergisi tutarlarının daha önce Düzeltme Beyanına konu edilerek ilgili döneme ait indirilecek KDV tutarlarından tenzil edilmiş olması:

Örneğin; X A.Ş.'nin 2016 dönemi hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde sahte belge düzenlediği hakkında düzenlenen Vergi Tekniği Raporu ile tespit edilmiş, söz konusu mükellef tarafından düzenlenmiş olan toplamı KDV Hariç 20.000,00 TL tutarında olan 2 adet sahte belgeyi kullanma ihtimali nedeniyle 15.04.2019 tarihinde tebliğ edilen izaha davet yazısı ile Y Ltd. Şti. izaha davet edilmiştir.

Y Ltd. Şti. söz konusu yazı üzerine defter kayıtları ile belgeleri üzerinde yapmış olduğu tetkikte söz konusu belgeleri 2016 Kasım dönemi KDV beyannamesinde indirim konusu yaptığını ancak söz konusu belgelerde yer alan KDV tutarlarını tenzil ederek 15.01.2017 tarihli düzeltme KDV beyannamesini verdiğini tespit etmiştir.

- ✓ Bu durumda; Y Ltd. Şti.'nin durumu açıklar nitelikte vereceği izahat neticesinde izahati kabul olunacak ve mükellef söz konusu belgelere ilişkin olarak vergi incelemesine ya da takdir komisyonuna sevk edilmeyecektir.

Sahte Belge Kullanımına Yönelik Kabul Edilebilir Nitelikteki Örnek İzah - 2

- İzaha davet yazısına konu edilen Sahte veya Muhteviyatı İtibarıyla Yanıltıcı Belgelerde yer alan katma değer vergisi tutarlarının izaha davet yazısının tebliğinden sonra Düzeltme Beyanına konu edilerek ilgili döneme ait indirilecek KDV tutarlarından tenzil edilmiş olması,

Örneğin; X A.Ş.'nin 2016 dönemi hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde sahte belge düzenlediği hakkında düzenlenen Vergi Tekniği Raporu ile tespit edilmiş, söz konusu mükellef tarafından düzenlenmiş olan toplamları KDV Hariç 20.000,00 TL tutarında olan 2 adet sahte belgeyi kullanma ihtimali nedeniyle 15.04.2019 tarihinde tebliğ edilen izaha davet yazısı ile Y Ltd. Şti. izaha davet edilmiştir.

Y Ltd. Şti. söz konusu yazı üzerine defter kayıtları ile belgeleri üzerinde yapmış olduğu tetkikte söz konusu belgeleri 2016 Kasım dönemi KDV beyannamesinde indirim konusu yaptığını tespit etmiş ve söz konusu belgelerde yer alan KDV tutarlarını tenzil ederek 20.04.2019 tarihli düzeltme beyannamesi vermiştir.

- ✓ Bu durumda; Y Ltd. Şti.'nin durumu açıklar nitelikte vereceği izahat neticesinde izahati kabul olunacak ve söz konusu belgelere ilişkin olarak mükellef vergi incelemesine ya da takdir komisyonuna sevk edilmeyecektir. Ayrıca İzahat Komisyonu tarafından konu hakkında mükellefe bilgi verilecektir.

NOT: Bununla birlikte bu şekilde düzeltme beyannamesi verilmesi halinde mükellef tarafından ayrıca herhangi bir yazılı ya da sözlü izahat bulunulmasına gerek bulunmamaktadır.

Sahte Belge Kullanımına Yönelik Kabul Edilebilir Nitelikteki Örnek İzah - 3

- İzaha davet yazısına konu edilen Sahte veya Muhteviyatı İtibarıyla Yanıltıcı Belgelerde yer alan katma değer vergisi tutarlarının izaha davet yazısının tebliğinden sonra **izaha davet kapsamında** verilecek Düzeltme Beyanına konu edilerek ilgili döneme ait indirilecek KDV tutarlarından tenzil edilmiş olması,

Örneğin; X A.S.'nin 2016 dönemi hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde sahte belge düzenlediği hakkında düzenlenen Vergi Tekniği Raporu ile tespit edilmiş, söz konusu mükellef tarafından düzenlenmiş olan toplamları KDV Hariç 20.000,00 TL tutarında olan 2 adet sahte belgeyi kullanma ihtimali nedeniyle 15.04.2019 tarihinde tebliğ edilen izaha davet yazısı ile Y Ltd. Şti. izaha davet edilmiştir.

Y Ltd. Şti. söz konusu yazı üzerine defter kayıtları ile belgeleri üzerinde yapmış olduğu tetkikte söz konusu belgeleri 2016 Kasım dönemi KDV beyannamesinde indirim konusu yaptığını tespit etmiş ve söz konusu belgelerde yer alan KDV tutarlarını tenzil ederek 20.04.2019 tarihli olarak **izaha davet kapsamında** düzeltme KDV beyannamesi vermiştir.

- ✓ Bu durumda; Y Ltd. Şti.'nin durumu açıklar nitelikte vereceği izahat neticesinde izahati kabul olunacak ve mükellef söz konusu belgelere ilişkin olarak vergi incelemesine ya da takdir komisyonuna sevk edilmeyecektir. Ayrıca İzahat Komisyonu tarafından konu hakkında mükellefe yazı ile bilgi verilecektir.

Sahte Belge Kullanımına Yönelik Kabul Edilebilir Nitelikteki Örnek İzah - 4

İzaha davet yazısına konu edilen Sahte veya Muhteviyatı İtibarıyla Yanıltıcı Belgelerin defter kayıtları ile belgeler arasında yer almaması,

Örneğin; X A.S.'nin 2016 dönemi hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde sahte belge düzenlediği hakkında düzenlenen Vergi Tekniği Raporu ile tespit edilmiş, söz konusu mükellef tarafından düzenlenmiş olan toplamları KDV Hariç 20.000,00 TL tutarında olan 2 adet sahte belgeyi kullanma ihtimali nedeniyle 15.04.2019 tarihinde tebliğ edilen izaha davet yazısı ile Y Ltd. Şti. izaha davet edilmiştir.

Y Ltd. Şti. söz konusu yazı üzerine defter kayıtları ile belgeleri üzerinde yapmış olduğu tetkikte söz konusu belgelerin defter kayıtları arasında yer almadığı ve dolayısıyla söz konusu belgelerin kullanılmadığını tespit etmiştir.

✓ Bu durumda; Y Ltd. Şti.'nin durumu açıklar nitelikte vereceği izahat neticesinde izahati kabul olunacak ve mükellef söz konusu belgelere ilişkin olarak vergi incelemesine ya da takdir komisyonuna sevk edilmeyecektir. Ayrıca İzahat Komisyonu tarafından konu hakkında yazı ile mükellefe bilgi verilecektir.

İzaha Davet Kapsamında Verilen Düzeltme Beyannamesi İle Kendiliğinden Verilen Düzeltme Beyannamesinin Karşılaştırılması

	İzaha Davet Kapsamında Verilen Düzeltme Beyannamesi	Kendiliğinden Verilen Düzeltme Beyannamesi
Kesilecek Vergi Ziyai Cezası	20%	50%
Fer'i Külfet	İzah Zammı (%2,5) [*]	Gecikme Faizi (%2,5) [*]
Vergi ve fer'inin ödenme süresi	İzah tarihinden itibaren 15 gün	Beyan tarihinden itibaren 1 ay
Pişmanlıktan Yararlanma Hakkı (VUK 371.Madde)	YOK	VAR/YOK [**]
Cezada İndirim Hakkı (VUK 376.Madde)	VAR	VAR
Tarhiyat Sonrası Uzlaşma Hakkı	VAR	VAR
Süresinde Ödeme Şartı	VAR	YOK
Sonuç	İncelemeye ve Takdir Komisyonuna Sevk Edilmez	Özel Esaslara Alınmaz, İncelemeye Sevk Edilmeyebilir

[*] 01.07.2019 tarihinde itibaren geçerli olan oran.

[**] Ön tespit tarihinden sonra verilen düzeltme beyannameleri için pişmanlıktan yararlanma hakkı yoktur.

[***] Mükellef veya vergi sorumlusu ihbarnamelerin tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde ilgili vergi dairesine başvurarak vadesinde veya 6183 sayılı Kanunda belirtilen türden teminat göstererek vadenin bitmesinden itibaren üç ay içinde ödeyeceğini bildirirse vergi ziyai cezasında birinci defada %50'si, müteakiben kesilenlerde üçte biri, -usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarında yarısı indirilir.

KDV Düzeltme Beyanlarına İlişkin Özellikli Durum

Bilindiği üzere KDV mükellefleri tarafından geçmiş vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak bir düzeltme beyannamesi verilmesi halinde, en son KDV beyannamesi de dahil olmak üzere aradaki tüm KDV beyanlarının buna göre düzeltilmesi gerekmektedir. KDV düzeltme beyanlarına ilişkin olarak 08.08.2011 tarihli 60 Numaralı Katma Değer Vergisi Sirkülerinin 7.3.Düzeltilme Beyanı başlıklı bölümünde düzeltme beyannamesinin verildiği dönemden en son vergilendirme dönemine ait KDV beyannamesine kadar, bu düzeltme neticesinde aradaki vergilendirme dönemlerinde ödenecek bir vergi çıkmaması kaydıyla, her bir dönem için ayrı ayrı düzeltme beyannamesi verilmesine gerek bulunmadığı ve dolayısıyla bu tür durumlarda düzeltmenin yapıldığı vergilendirme dönemi ile en son vergilendirme dönemine ilişkin, düzeltme beyannamesi verilmesinin yeterli olacağına ilişkin açıklamalar yapılmıştır.

Sahte Belge Kullanımına Yönelik Kabul Edilebilir Nitelikte Olmayan Örnek İzah - 1

- **İzaha davet yazısına konu edilen Sahte veya Muhteviyatı İtibarıyla Yanıltıcı Belgelere ilişkin bedellerin banka vb. finans kurumları aracılığıyla ve/veya nakden ödendiğine ilişkin izahlar.**

Örneğin; X A.Ş.'nin 2016 dönemi hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde sahte belge düzenlediği hakkında düzenlenen Vergi Tekniği Raporu ile tespit edilmiş, söz konusu mükellef tarafından düzenlenmiş olan toplamları KDV Hariç 20.000,00 TL tutarında olan 2 adet sahte belgeyi kullanma ihtimali nedeniyle 15.04.2019 tarihinde tebliğ edilen izaha davet yazısı ile Y Ltd. Şti. izaha davet edilmiştir.

Y Ltd. Şti. söz konusu yazı üzerine defter kayıtları ile belgeleri üzerinde yapmış olduğu tetkikte söz konusu belgeleri 2016 Kasım dönemi KDV beyannamesinde indirim konusu yaptığını, söz konusu belgelere ilişkin 23.600,00 TL'lik bedelin tamamının 25.12.2016 tarihinde Şirketin Ziraat Bankasında yer alan hesabından X A.Ş.'nin Halkbankta yer alan hesabına EFT yolu ile ödendiğini tespit etmiştir. Y Ltd. Şti.'nin durumu açıklar nitelikte izahat dilekçesi vermiştir.

- ✓ Bu durumda Y Ltd.Şti.'nin sahte belgeleri kullandığı sabit olup söz konusu belgelere ilişkin bedellerin banka yolu ile ödenmiş olması yeterli bir izah olarak kabul edilmeyecektir. Ayrıca İzahat Komisyonu tarafından konu hakkında mükellefe yazı ile bilgi verilecektir. Bununla birlikte mükellefin söz konusu belgelere ilişkin olarak vergi incelemesine ya da takdir komisyonuna sevk işlemi yapılabilecektir.

Sahte Belge Kullanımına Yönelik Kabul Edilebilir Nitelikte Olmayan Örnek İzah - 2

- İzaha davet yazısına konu edilen Sahte veya Muhteviyatı İtibarıyla Yanıltıcı Belgelerde yer alan malların/hizmetlerin gerçekten alındığına ilişkin izahlar.

Örneğin; X A.Ş.'nin 2016 dönemi hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde sahte belge düzenlediği hakkında düzenlenen Vergi Tekniği Raporu ile tespit edilmiş, söz konusu mükellef tarafından düzenlenmiş olan toplamları KDV Hariç 20.000,00 TL tutarında olan 2 adet sahte belgeyi kullanma ihtimali nedeniyle 15.04.2019 tarihinde tebliğ edilen izaha davet yazısı ile Y Ltd. Şti. izaha davet edilmiştir.

Y Ltd. Şti. söz konusu yazı üzerine defter kayıtları ile belgeleri üzerinde yapmış olduğu tetkikte söz konusu belgeleri 2016 Kasım dönemi KDV beyannamesinde indirim konusu yaptığını tespit etmiştir. Y Ltd. Şti. söz konusu belgelerde yer alan demir cinsinden malların yapılan inşaat işinde kullanıldığı, ilgili yılda başkaca da demir alışlarının olmadığı, demir olmaksızın inşaat işinin yapılamayacağı ve söz konusu faturalarda yer alan malların gerçekten alındığı yönünde izahat dilekçesi vermiştir.

- ✓ Bu durumda da Y Ltd.Şti.'nin sahte belgeleri kullandığı sabit olup söz konusu belgelerin muhteviyatında yer alan malların gerçekten alınmış olması yeterli bir izah olarak kabul edilmeyecektir. Ayrıca İzahat Komisyonu tarafından konu hakkında mükellefe yazı ile bilgi verilecektir. Bununla birlikte mükellefin söz konusu belgelere ilişkin olarak vergi incelemesine ya da takdir komisyonuna sevk işlemi yapılabilecektir.

İzahatta Bulunmamanın Sonuçları

- Kendisine izaha davet yazısı tebliğ edilenlerin madde hükümlerinden yararlanmaları için tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde yetkili komisyona izahatta bulunmaları gerekmektedir. Bu süre içerisinde ilgili komisyona izahatta bulunmayanlar 213 sayılı VUK'un 370.maddesinde belirtilen izahate ilişkin hükümlerden yararlanamaz.
- İzah Değerlendirme Komisyonu tarafından mükellef vergi incelemesine ya da takdir komisyonuna sevkedilebilir.

Ödeme Şartının İhlal Edilmesinin Sonuçları

- İzaha davet kapsamında verilen beyanname üzerinde tahakkuk eden vergiler ile izah zammının izahta bulunulan tarihten itibaren 15 gün içerisinde ödenmemesi halinde: ,
  - ✓%20 oranında kesilen indirimli vergi zıyaı cezası, %50 oranı esas alınarak ikmal edilir,
  - ✓Tahakkuk eden izah zammı gecikme faizine dönüştürülür.

TEŞEKKÜRLER